

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๒/๒๕๕๕

วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรควิถิไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรควิถิไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคเอกราช ตั้งแต่วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ ต่อมาเปลี่ยนชื่อพรรคเป็น “พรรควิถิไทย” ซึ่งพรรควิถิไทยมีหน้าที่ต้องทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ นอกจากนี้ พรรควิถิไทยได้รับและเบิกเงินสนับสนุน ๓ โครงการ เป็นเงิน ๑๑๒,๘๐๐ บาท และเป็นค่าใช้จ่ายกรณีอื่นๆ อีกเป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท จึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ ด้วย

ต่อมา นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากพรรควิถิไทย ว่าพรรควิถิไทยมีความจำเป็นต้องขอลีกตามข้อบังคับพรรควิถิไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๒๕ (๑) คณะกรรมการบริหารพรรคจึงมีมติให้ยุบพรรควิถิไทย

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า พรรควิถิไทยไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า มีเหตุให้ยุบพรรควิถิไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และมีเหตุต้องลีกตามข้อบังคับพรรค ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) อีกด้วย

ศาลรัฐธรรมนูญให้พรรควิถิไทยยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ แต่พรรควิถิไทยไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรควิถีไทย ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิจารณาแล้ว พรรควิถีไทยทราบเป็นอย่างดีว่ามีหน้าที่ต้องรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทิน เนื่องจากพรรคเคยรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๓ การที่พรรคไม่จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๔ ให้ถูกต้อง ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยไม่มีเหตุสมควร จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และการที่พรรควิถีไทยได้รับอนุมัติเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๕๔ ได้แก่ เงินจัดสรรตามโครงการและแผนงานที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงิน ๑๑๒,๘๐๐ บาท และเงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายกรค่าสาธารณูปโภค สำหรับสาขาที่ขอรับการสนับสนุนเป็นการทั่วไป จำนวน ๒ งวด เป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท เมื่อครบกำหนดภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ พรรควิถีไทยจึงต้องทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคในรอบปี ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ อีกด้วย แม้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะแจ้งเตือนให้ดำเนินการก็ไม่ปรากฏว่าพรรคได้จัดการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

การที่พรรคการเมืองมีมติพรรคยกเลิกตามข้อบังคับพรรควิถิไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๒๕ (๑) โดยคณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้ยุบพรรควิถิไทยเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ นั้น ก็ไม่อาจยกขึ้นหักล้างการกระทำที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ได้ เนื่องจากพรรคจะยุบตัวเองไม่ได้ จะต้องแจ้งมติให้ยุบพรรคให้นายทะเบียนทราบ และศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบเท่านั้น ข้ออ้างของพรรควิถิไทยจึงหักล้างการกระทำที่เกิดก่อนศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่ได้

ดังนั้น การที่พรรควิถิไทยไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ซึ่งมีเหตุให้ยุบพรรควิถิไทยได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แล้วยังมีเหตุให้ยุบพรรควิถิไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) ด้วย

อาศัยเหตุดังได้วินิจฉัยแล้ว จึงให้ยุบพรรควิถิไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ